

החיות... חיה... וכו'...
 כחם... וכו'...
 ג'... אלו דברים...
 קצת... שאדם אוכל...
 פה... חיות...
 כ... חיה...
 ער... חיה...
 ער...

תוספות חדשים

[היום"ד] ה[הק'ן] ה[ק'ן] ה[ק'ן]
 הדבר קטע ע"ל... וכו'...
 עדיין לא מושג... וכו'...
 חול' כח' מושג... וכו'...
 וכדומה... וכו'...
 וזה שאין... וכו'...
 זו פירות... וכו'...
 לכן ק'ן... וכו'...
 כדאי... וכו'...
 ורוב... וכו'...
 נחשב... וכו'...
 ח"כ... וכו'...
 אחר... וכו'...
 שנתמעט... וכו'...
 שבוש... וכו'...
 דג... וכו'...
 ארכש... וכו'...
 גם... וכו'...
 לשלם... וכו'...
 לעולם... וכו'...
 הק'ן... וכו'...
 (ממחשת"מ 192)

מלאוהיהתא-כן הוא זכר"ש וע"ש: שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה וכו'. כתב הרמב"ם כי המלות כולם נחלקים בתחלה על שני חלקים. האחד במה שיש ציון וציון הקב"ה כגון לנית וחפילין וכו' והשני מלות התלויות בעומלת בני אדם קצתם עם קלתם כגון האזהרה על הנגבה וכו' וכגון השויון בהצבת איש אח רעהו וכו'. כשיעשה האדם המלות שבחלק הא' יגמלוהו הקב"ה עליה לעוה"ב כמו שכתבאר צ"ב חלק וכשיעשה המלות שבחלק השני כמו כן תחשב לו לזדקה לעוה"ב לפי שיעשה המלות וימלא טובה בעולם הזה בעצור שנהג מנהג הטוב ציון בני אדם וכו'. וכל המלות שבין אדם לחבירו נכנסות בגמילות חסדים ויש לכך עליהם כי כן תמאסם שהרי הלל כשאמר לו הכותי למדני תורה על גל אחד אמר ליה דעך זיש להצרך רגל תעבד [פרק במה מדליקין דף לא]. עכ"ל. [ועיין מ"ש צ"ב דברים פרק ב' דאבות]: והק'ן. כתב הערוך והש"ב את השמו ברשאו (במדבר ה) תרגום ירושלמי לחס ק'ן: זכר"ש פרק ו' למסכת תרומות פסב הרמב"ם וק'ן ידוע והוא כמו השיק. [וראיתי בפירוש הומוש להרמב"ן] בפרשת אמור בפסוק בעולם היום הזה (ויקרא ע) שכתב בעצבור שהבן בקרנים יקרא גוף הדבר ק'רו: כבוד אב ואם. בגמרא דסוף פרק קמח דקדושין דף מ בכבוד אב ואם כתיב למטן יארכימן ימך ולמטן ייטב לך (דברים ה) חד בעוה"ו אחד בעולם הבא. בגמילות חסדים כתיב רודף דקדק ומסד ימלא חיים דקדק וכבוד (משלי כא). ובהצבת שלום כתיב בקש שלום ורדפהו (הלים נד) ורא' ארצה אחיה רדיפה רדיפה מגמילות חסדים. בתלמוד תורה כתיב כי הוא חיך ואורך ימך (דברים ז). ופרקיני בשלום הקן נמי כתיב למטן ייטב לך והארכת ימים (שם כב) ומשני דלא תני אלא טוב לבצרות דכתיב (ישעיה ג) אמרו לדיק כי טוב דהייט לבצרות דלא"כ וכו' יש לדיק שאני טוב וציה כתיב פי פרי מעלליהם יאכלו (סע). ותלמוד תורה כגוד כולם.

ח"ג, שאדם אוכל כנסת ע"ג שאדם עושה אותן ואוכל.

ר"ע מברטנורא
 יד מוכחה ותלמוד תורה. אין לה שיפור
 דכתיב (ישע"א) והגית טו וימס ויליה:
 ות"ת כנגד כולם. שקול כנגד כולם:
 חסדים והבאת שלום בין אדם לחבירו ותלמוד תורה כנגד כולם (ס):
 ח"ג, שאדם אוכל כנסת ע"ג שאדם עושה אותן ואוכל.
 אין

מלאכת שלמה

הכנסת אורחים וצ"ל. אמר המלקט ואפי' מדרבנן א"ל שיעור וכו' חיה ליה דכוריס א' מה' כמ"ם צ"ב בתרא דמס' כבורים: שאדם אוכל מפירותיהו. כך ראיתי מדקדקין גורסין מפירותיהם במ"ם לנמד שלא כל הפירות יאכלו בעוה"ו רק מעט מהם וכל הקרן עם מותר הפירות קיים לו לעוה"ב וכן מלאכה הני' בתום דר"ם מפני ודפ"ב ד' ו' וכן נשמתה ספרי כת"ל. וכן דרש הח' הגדול הרב משה אלשיך ז"ל בסוף ס' משלי בפסוק מהו לה מפרי ידיה במ"ם קבית. הנה לה מקפת מפרי ידיה בעוה"ו ולא טעו שישאר לה היתר להצטרף עם הקרן לעוה"ב. ומאי דקשה ממתיך לכל העושה מלוה א' דבשלהי ס"ק דקדושין אמתגי' דהכא נכתב ע"ס. ומתיך דקתי אוכל מפירותיהו בעוה"ו דלא כר' יעקב דאמר שכר מנות בהאי עילמא ליכא. ובשבת ס"ס מפנין מוקי דהא דלא ר' התם עשה דברים אדם אוכל פירותיהו בעוה"ו והק'ן קיימת לו לעוה"ב ואלו כן הכנסת אורחים ובקור חולים חפלה והשקמת בהמ"ד והנגלג בניו לח"ל והקן את חבירו לקץ זמנו. כולו הני עשה איתגוהו בכלל שלשה דמתני'.

תוספות מהרי"ח

גמ"ה ומששתא לא צריכי להי' דמביא ריש' וביבוי התי"ם בר"ה וגמ"ה ויש הר"ש ויחנן כו' ג"ש ייח"ל כן פ' הראש' ג"כ: [תי"ם דר"ה] ות"ת כנגד כולם בו הדי' יבה יאמר בכ"ז בו עכ"ל. זה כתב הרמב"ם לבכרותו כס' שכתביו הרב תי"ם בר"ה שאדם אוכל מפירותיהו כו' שמה שכתב אורח לחבירו מניע לו שני חלקים נמצא לפי זה קשה הלא ת"ת רוא' בינו למקום לכן כתבו שתי"ת מביאו לכל זה.

תום' אגשי שם

אל שיעור מדאורייתא ולא לנפוליה ודוקא לה"ס: במשנה שאדם אוכל דלא קרן והני שאלכים איש עם מי' האו"ס בעם הרמ' ומתני' עושי דברים שבין אדם לחבירו. (ע"ל): לעוה"ב הוא בעולם שלאחר החיים אבל קין שלאחר כחמה איש קיון עוה"ב כדומה ס"ף דר"ה גבי ג' בחות ס' ליום הדין וע' רפ"ו דסנהדרין (ב"ב): הוי"ט ר"ה שאדם אוכל כו' מנהג הטוב בין ג'א'. וקשיא לי עיון תפלה דחי' גר"ם מפנין שגם הוא מאותן שהק'ן קיימת ואוכל פירותיהם בעוה"ו. וגם במ"ם של המלות שבין אדם לחבירו נכנסות בגדל גמ"ה יד קת דר"י דהיי' מספין דהשבי מתי' דשיק תנא דמתני' דכילוייהו ככללא הוא דניו בכני עושי' ושי' ור"ם פריש לה ר"ה ר"ה ר"ה [ומפ"ש כל מה שהיון גמ"ה ולאוייביהו מני כדכרי'. ועוד קשה יבול לשנות דרך קצרה מלות שבין אדם לחבירו וכ"ש שיה עושי' וכולן כולם וקשה בין אחת בין אר"י וע"ע. (מש"ס): ר"ה כבוד אב ואם' יעקב דל' שכר מנות בהאי עילמא ליכא ללא ח' כבוד אב ואם' ומפ"ש ייב' ל' ולע"ש שיעור טוב והארבת ימים לשלם עש"ל ארוך וכ"כ כרי"ם במ"ס מלא' השנה. ומלא' עש"ש מש"ס דלמירין דרבי יעקב מעשה הוא שאלה על לבירה לכבוד אביו ונסל זמנו. (ע"ס): ר"ה ות"ת טי' פי

משנה ראשונה

ליכא חיובא שלא להפסיק ממנה כלל אלא לקצותה זמן ביום ובליילה וכו' הפוסקים: ות"ת כנגד כולם. ירושלמי כתבו אחד אמר (משלי ח') כל תפלים לא יסוה בה וכמוהו אחד אמר (שם ג') כל חפץך לא יסוה. הפלים היינו אנשים טובות ומרגלים וחפץך היינו מלות כדל"ה (ירמיהו י') כי באלה חפלינו. אפילו כל מלותיה על מורה אין שותת לדבר אחד מדלת. (דברים אלו לרבינו ביאור דולאי

פאה ואלו מפסיקין פרק ב

ואלו מפסיקין... פאה ואלו מפסיקין... פאה ואלו מפסיקין...

פרק ב ואלו מפסיקין... ביש טכאחא ל"ג בוי"ו אצל בנאח... שצירושלמי גרסינן בוי"ו: והשלולית. לא...

פרק ב אלו מפסיקין... בין עדה לעדה ויהיו נחשבים כשתי... שדות לענין שאם הניח פאה באתח מתן על...

פרק ב א ואלו מפסיקין לפאה (הנחלה) והשלולית (והדך היחיד) ודרך הרבים (ושבילו) הרבים ושביל היחיד (הקבוע) בימות החמה ובימות הגשמים

חז"ל ואלו מפסיקין... ואלו מפסיקין... ואלו מפסיקין...

דרכים אם הוא קבוע לימות החמה ולימות הגשמים כלומר שמהלכין... זו אפי' בזמן שהשדות זרועות צימות הגשמים מפסיק בין השדות...

שלמה

ע"פ רובנו ואין לנו אלא דברי חכמי הגמ'... עכ"ל ו"ל. וכתבו חוס' ז"ל שם... בפי' הכוונ שציל היחיד ושביל הרבים הקבוע...

תוספות חדשים

משנה א [במשנה] ושביל הרבים... פירש הר"ב ואשמעין כו'... יגלו זה ה"ל לאשמעין שביל...

הירושני כהר"ה

א"ר תי"ט ד"ה ושביל הרבים כו'... ואלו מפסיקין כו'... ואלו מפסיקין...

תפארת ישראל

יבין יבין... בראות ומשאות... אצל שביל אינו רק ממקום למקום בשדה מיוחד ליחיד...

משנה ראשונה

פרק ב א ואלו מפסיקין לפאה... פ"ה הר"ב דכתיב פאה שדך גל יניח... משדה לחברתה ככ"ל. משמע דמשדך דריש דמשמע שדה אחת...

יבין יבין

פ"ב א) ליתן פאה מכ"ל לעלמו... ב) נהר אף אם מים שבו אינן... נמשכין: ג) קאלנאל ואלו חפרה צדי' ארס. ודוקא במים שבו...

תוספות אנשי שם

פ"ב א תי"ט ד"ה ואלו כו' גרסינן בוי"ו... ואלו מפסיקין כו'... ואלו מפסיקין...

תוספות רע"ק

פ"ב א [את מר] בר"ב ד"ה הנחל בין משלשן... נחלי מים) אבל אין לפרש... משלשן נחל איתן דא"כ...

והבור. פי' הר"ב שדה שאינה זרוע וכ"כ הר"ם ומשמע מלכנס להא חרושה מיתה היא. וקשה דל"כ היינו ניר. והרמב"ם פי' צור הארץ שלא זרועה ולא נעבדה אבל נשאתה שמה. וכן פי' הר"ב במשנה ח' פרק ב' דכלאים וסוף פ"ד. ומ"ס הר"ב כדי שלשה תלמים של מענית הנחרישה ע"י מ"ס ב' דכלאים משנה ו' בס"ד: אלא ח"כ חרש. [את] מקום הקרחה והוא ליה שדה ניר [לא] חרש לא דקולר לשחת תחלת קצירה היא וכי גמר ביטוליהו וקלר ליה לטוליה שדה כגומר קצירתו דמי ופאה אחת על הכל. לשון רש"י במנחות פרק ו' דף ע"א ע"ב וע"י מ"ס ב"מ פ"ג: ב' שאינה יכולה להקלר

הגשמים ה) והבור ו) וזרע אחר והקוצר לשחת י) מפסיק י) דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים אינו מפסיק אלא אם כן חרש י): ב' אמת המים י) שאינה יכולה להקצר באחת י) רבי יהודה אומר מפסקתו.

הגשמים ה) והבור ו) וזרע אחר והקוצר לשחת י) מפסיק י) דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים אינו מפסיק אלא אם כן חרש י): ב' אמת המים י) שאינה יכולה להקצר באחת י) רבי יהודה אומר מפסקתו.

ח"ג. והבור נ"ג. הבור ג"ג. ו' וכלי נ"ג. ה' הקוצר ביחולמי קצר.

כאחת. פי' הר"ב עד שהעומד באמצע אינו יכול וכו' ע"כ. וז"ל הר"ם אמת המים היינו שלולית דקאמר ת"ק דבכל ענין מפסיק ותחת ר"י למימר דוקא באינה יכולה להקלר כאלה שחש עומד באמצע אינו מפסיק וז"ל ח"א חס עומד באמצע וקולר מכאן ומכאן מפסיק ואם לאו אינו מפסיק ולתנא

מכאן ומכאן: ר' יהודה אומר מפסקת. ופליג ח"א דלמר לעיל על שלולית דהיינו אמת המים דבכל ענין מפסיק ור' יהודה סבר דלא יוכל

יכול לקלר מכאן ומכאן כדמשמע בתוספתא ומיהו בתוספתא [משמע] דתרי מיני נינהו דקא חשיב במנהיה דתנא קמא שלולית וקולר לשחת וג' תלמים של פתיה ואמת המים שאינה יכולה להקלר כאחת. ר"י ח"א חס עומד באמצע וקולר מכאן ומכאן מפסיק ואם לאו אינו מפסיק ולתנא

מלאכת שלמה

וחכ"א מא' על הכל ואר"י אמר שמואל לא חייב ר"ע אלא כגומר לקלוט דהיינו דומיא דשחת שלא הביאו שלם שקצרו לאדם דקלוט לאדם נינהו ואם"ה לר"ע לא הוי קצירה אבל כגומר לאורר פי' בשביל כ"ג ומלקטו ע"מ לאוררו וליישבו לא פליג ר"ע. ופרכין והא כי אתא רבין אר"י מחיוב היה ר"ע אף כגומר לאורר ור"מ כשהביא שלם אינו ליה חס כצרייתא דאתחלתא דקצירה הוא ומשני ר"מ ס"ל כר"ע בלא הביאה שלם ופליג עליה דרבינא שלם. וז"ל רש"י ז"ל בתלמוד המונה שבידי שם ב' ר"י דף ע"א והקולר לשחת מפסיק אם קלר לשחת את אמצע שדה ועשה קרחה ביניהם מפסיק לתת פאה לכ"א כשגמר בטול. וחכ"א אין מפסיק קולר לשחת אלא חרש את מקום הקרחה דהו"ל שדה ניר אבל לא חרש לא דקולר לשחת תחלת קצירה היא וכי גמר ביטוליהו וקלר ליה לטוליה שדה כגומר קצירתו דמי ופאה ח' על הכל. ע"כ: ב' אמת המים כו'. שהיא רחבה כ"כ עד שהעומד באמצע כו'. לשון ר"ע ז"ל. אמר רמלקם כו' הר"ם ז"ל ות"ק מפסיק בכל ענין אע"פ שעומד בל"א וקולר מגד הטני ע"כ. והרמב"ם ז"ל פי' ואינה יכולה להקלר כאחת כי כשיהיה בל"א לא יוכל לטול ידו ולקלור בל"א אחר ע"כ. וכתיב ה"ר אפרים אשכנזי ז"ל אינו יודע למה לא פי' ר"ע ז"ל כפי' הר"מ ז"ל שהוא פסוק יותר ע"כ. ונלע"ד לומר שאינו פסוק יותר ואף כי ר"ע ז"ל חספ לשון התוספתא שאעתיקנה בסמוך בס"ד. וגם ס' תוי"ט כתב שמבואר הוא שפ"ט התום הוא רחבה

דה"ר ס"ו אמה דה"ר ד"א ולא זו אף זו קתי ע"כ: והבור כו'. כתב הרמב"ם ז"ל בס"ג והוא שיהיה רוחב כ"א מאלו כשגשה תלמים של פתיה שהוא פחות מביט רובע בל"א בשדה קטנה שהיא חמשים אמה על שתי אמות או פחות אבל אם היתה יותר על זו אין סבור או הגיר מפסיקה לטניס אלא"כ היה בו רוחב בית רובע אבל זרע אחר כל שהוא מפסיק בה ע"כ והוא מן היחשול' ופ' הרמב"ם ז"ל צור הוא שדה כו'. והר"ע העתיק בלא דברי הר"ם ז"ל ולא דוקא: הקוצר לשחת כו'. בירושל' בעי למימר דר"י ממי ס"ל כר"מ מההיא דמנחות דפ' ר' יעמאל אר"י אימתי צומן שהתחיל עד שלא הביאה שלם ע"ש בירושל'. וז"ל הר"ם שיריליו ז"ל לשחת. בירושלמי מפרש דבשחת דחייב בפאה הני לה ר"מ גדלל שלם וקולר לקלוט ולא מפליג בין קולר לבהמה או לאדם דליון דמחייב בהך קצירה שלא לקלור לפני השומר ה"כ מחייב בפאה בהך קצירה ומאי דמשייר מכאן ומכאן לאורר הנשאר ללדנין זה מתחייב בפ"ע וזה מחייב בפ"ע כר"ע דלקמן בפ' מולבנות. אינו מפסיק אלא"כ חרש. דמשום דמפסיק בקצירה לא חשיבה שתי קצירות להפסיק פאה אלא אתחלתא דקצירה היא וכולה חרש היא אלא"כ חרש וזו הוי שדה ניר. עכ"ל ז"ל. וכן שם פי' ר"י דמנחות מפסיק דר"מ לא בשית ר"ם דהתם ולא בשית ר"י דהתם למילתיה אלא בשית ר"ע רבו אמרה למלמיה דתנן בפרקין דלקמן האומר את שדהו ותייר קלחים לחיס רע"א פאה מכא"א

תוספות רע"ק

כתב איתן קרקע מלא צורות ואבנים שא"ז לזויעה. ועי' פ"ט ס"ח דטסה ובתוי"ט שם ובפסחים דף ג' ע"א ס"ה לנחלים קנים ג"ס לנחל איתן משמע בהרמב"ם דר"מ איתן היינו מקום פנים שרדך לגרל שם קנים: [אות יו] בהר"ב ד"ה וזרע אחר. מצינו המפורשת) וכתב הר"ם ז"ל וז"ל שצריך שהיא ארוך ההפסק מקצה שדות אל קצוה שלא ישאר בו כדי שיגמר הבקר וכליו דחייבו ארבע אמות בלי הפסק דכיון שהתחרישה יכול לעבור מידה לידה בלי הפסק חייב כשדה אחת עכ"ל: [אות יח] בר"ב ד"ה והקוצר לשחת. וקוצרים אורזי האביב לבהמות) משמע דוקא לבהמה אבל קוצר קודם שהביא שלם לאדם דחייבו לקלוט הוי התחלה דקצירה והיינו משם כדסבר ר"ע פ"ה ס"ה דמנחות. אבל באמת תנח"א לי דהא במנחות שם אסרי' להדיא רע"כ ר"ם לאו דמשעת ליה לר"י לבהמה אבל לאדם פי' שמעת ליה. וירושל' שם ור"ם אביבין וקוצר לאדם מלא מכאן והקוצר לבהמה וצ"ע: מ"ב [אות כ] בתוי"ט ד"ה שאינה יכולה. וקוצר מכאן ומכאן מפסיק) ובפר"ח ב"ב אינו מפסיק ואם לאו מפסיק דחייבו כהרע"ב:

תו"ט אנשי שם

אלא גרסי' בירושל' כיון דתנא שג"ה שהי' למה לנריה: בר"ב ד"ה וזרע אחר כו' תלמים של מענית כו'. פי' תלם ממי' פ"ב דכלאים. ומשעת דרפ"ט דהאלום: ד"ה והקוצר לשחת כו' לנחמות. פי' מר"ע ובתפ"א צבוע. וכונתו אלא דר"מ משום דנפשיה וכמ"ס נחמ"ס שם ע"כ: ב' בשבטן שאינה יכולה. לאשכנזי רבוחא דרע"פ שהיה עולם מכאן ומכאן בתוך האמה עמה כשהיא רחבה כ"כ הוי הפסק לכן הוי בשון זה דק"י אהמה. (ה"ט): בר"ב ד"ה אמת המים כו' דהיינו אמת המים

תפארת ישראל

יבין (ח) צומן שהשדות זרועות: (ט) ארץ שממה: (י) חרוש: (יא) תבואה שלא הביאה שלם (א): (יב) חזר וקטף מפסיק. לומר דבשחת פליגי ר"מ וחכמים: (יג) את המקום שקלר לשחת דמדהתחיל בו לקלור גרע מבזר וניר. וכו'ן שיעור רחבן ג' תלמים והוא מעט פחות מרובע [רובע הוא י' אמות וטפה ופחות מאלבט. מרובעיים] ודוקא בשדה קטנה שכל ח' אינה רחבה רק כ' אמה על צ' אמות רוחב. אבל בשכל ח' גדולה יותר מזה. או צבור וייר לריך שיהיו רחבים כ"א רובע ממש. הו"ז מזרע אחר דכני בכ"ס [ועי' רמב"ם והר"ד פ"ג ממתנת עניים]: (יד) היינו שלולית [אב"י עי' רתוי"ט ופי' רב"א] וקראה בכאן אמה. מדאיינה רחבה כשלולית באמצע ח"א שיקלור כאן וכאן: (טו) פליג את"ק דס"ל דב"ל מפסיק: שיפצע

משנה ראשונה

שקלר באמצע אפילו קודם שהביא שלם וחסה מקום שקלר ה"ו מפסיק פ"ב תשמע שמתפרט בהיפך דחסה מהני אפילו אחר קצירה גמורה. וה"ק ח"כ חרש דמהני אפילו קלר כדרכו. ולפ"ו לריך למימני אלא"כ חרש דלא נימא ניר דמפסיק היינו בשלל התחיל בקצירה קמ"ל: ב' שאינה יכולה להקלר כאחת. וזריך עעס מאי שנה אמת המים ששיעור ג' ביטולה להקלר כאחת עפי' תכל הני סבור והניו וזרע אחר. ובמה אמת המים הוי טורף לשדות להשקותן והלכן כשדה דמי ואינו מפסיק אלא"כ אינה יכולה להקלר כו' וכל הני אפילו יבולין ליקלר מפסיקין וכן נראה לפי מ"ס הר"ב דאמת המים היינו שלולית דלעיל

ט' כהכי ח"ס דלא הוי ר"א אמת המים משום דק"י אחוי דכבר נזכר למענה. והא דשני משולות לאמת המים. מאס דל"י דוקא גדולה מפסקת ולהכי מפרש מילתיה. אבל הת"ק דאפילו קטנה מפסקת הוי שלולית. (מ"ז): תוי"ט ד"ה שאינה כו' ומיהו כשקצרה כו'. א"א לא רשיה לבנין למה לא עובל לשרש ג"ס כהוספתא שק' ואמת המים כו' הוא התחלת מאמר ומיבירי ר"י כשז' במנחות. וזו משום וי"ז דואמת

ובכל הדינים... וכל הדינים... וכל הדינים...

תוספות רע"ק

[אית ימ] בר"ב ד"ה... ואלו מפסיקין... ואלו מפסיקין...

תום אנשי שם

ה"ל תום אנשי שם... ואלו מפסיקין... ואלו מפסיקין...

ולתתא קמא מפסיקין חף על פי ששומד מזד אחד וקולר מזד השני... ומבואר שיש כאן טעות סופר...

מכאן ומכאן מפסיקין מזד אחד אינו מפסיקין... וה"פ ס"ד דבני ישיבה... ומכל מקום אם היה עומד...

הוא עומד באמצע וכו'. וכן פירש בב"מ פרק ג' מהלכות מ"ע... ויש גם כן פ"ס שם שמש"ש שאלכת ל"ל שחולקת...

יכולה להקצר כאחת אינה מפסקת והלכה כר' יהודה: וכל הדינים... אשר במעדר יעדרון... הר שחורו זקוף ואין בקר בכליו יטלין...

עובר על פני כל השדה... אם לרין הוא לעקור את המצרישה מזד... זה כדי לתת אותה לזד זה מפסיק: אלא גדר... גבוה עשרה ספחים:

מלאכת שלמה... דרמחה כ"כ הוא דמייירי ר"י ומש"ה פליג אבל בקמייתא מודה לרבנן דבני... קבועה. ומסיק דאשכח תני דברייתא דבבב"ר ר"י היה שומד באמצע וקולר...

יבין תפארת ישראל בועז

י"ו סיפסע: יח) שההר זקוף ואל"ל לתרוש עם שוירים... או שההר קשה... וא"ל אפשר לבקוע הקרקע בקנקן המצרישה...

משינה ראשונה... וכו' מדברי הכתובים... ומתוך שגולות כלל אלא אחת המים... ואל"כ תנא דמתני' אמתי שני בנישני' דהתם קרי לה שגולית וכוכל אחת...

וסי... ואל"כ תנא דמתני' אמתי שני בנישני' דהתם קרי לה שגולית וכוכל אחת...

פאה ואלו מפסיקין פרק ב

ד אמר נחום . מיל יו :
ז שדה שקצורה חייב .
מיל יו פ"ב הל"ד : קצר
חציה . ט"ו הל"ה :

תוספות חדשים

[משנה ו] וקצורה לטעם .
וה"ס קצור כותים חזיה אלא
דקט לטעם לנכותה ומדע
דהא איכא מ"ד צירושתי
דבלטעים כשקצורה טעם
לאזכה חיוב ולטעם דקצור
היינו אפילו יהודים . (פ"ח)

תוספות רע"ק

מ"ו [אות בג] בר"ב ד"ה
שדה . ולא שקצור פרעלי
כותים) כ' הרמ"ב בס' מים
חיים דמסתברא אף שאינם
פועלים כותים כל שקצורו
לצורך הישראל אף בלא
ידיעתו הייב בפאה הייב
פ"א ה"א סוף תרומות
ב"ב ד"ה כתב בא"ח :
[אות ב] בר"ב ד"ה
קצרמה נמלים . קנה
השבלות מלמטה) ואם
קצרמה באמצע אינו מפקח
אא"כ חרש . ברייתא
מנחות דף ע"א ופסקה
הרמב"ם : [אות ב] בר"ב
ד"ה קצרמה . לשון
יכרסמה) וכן הוא בס"ב
מ"ג רשב"ת :

ר' פרק ה' דבנא בתרא ופירוש הר"ב לרום אלא דבירושלמי מקור
כדלמרי' ב"ב ז' (דף ו) תנא ירושלמי אדתן חז במקום חייב .
ואגזו . נראה לי שהוא גד הנזכר בכתוב (שמות טו) צמון שאח
כורע גד לצבן . והע"פ שרש"י מפרש שם גד קליינדרא ואינו לצבן .
והמן היה גם כן לצבן . והר"ב מפרש
כאן לבנה . והכי נמי תנין שהמזות
ולבנה בהדדי בפרק ה' דבנא בתרא
לא קשיא ולא מידי דלבנות המזין
היינו כקליינדרא שהוא ירוק ולבני
הזומה לבנה קרי להו התנא והו
מה שאמר הרמב"ם בפירוש משנתו
זאת לרום ירוק וירוק זה כחלומן
בילה לא ככרתו וגם גירסת הר"ם
אגורי ברי"ם [וכן הוא צירושמי
ריש פרק ד' דמעשר שני אבל בפירקין
דהכא צירושמי גרם גדלה] אי
מפרש לבנה שהוא מלשון ארמי דגניאל
ה' על גירא [ד] כהל . ולפי זה הוא
לצבן ממש כי גיר שהוא סוד לצבן הוא

הנוכרים בפ"ק דמסכת אבות שקבלו שנים מפי שנים [עד] מפי
שמעון הדק : ז שדה שקצורה כותים . לעמון ולא שקצורה
פועלי כותים לישראל דלו הוי כאילו קצורה ישראל : קרסמה
נמלים . דרך הגמלה לחתוך קנה
השבלות מלמטה ולהו קורים קרסום .
לשון יכרסמה חזיר מיער (הה"ס)
פ : פטורה . דלתיב גבי פאה
ובקצרכס עד שהיו אחס הקורים :
שמות

שתי גרנות נותן ב' פאות : ז מעשה שזרע
ר' שמעון איש המצפה לפני רבן גמליאל
ועלו ללשכת הגזית ושאלו אמר נחום
הלבלר (א) מקובל אני מרבי מיאשא שקבל
מאבא שקבל מן הזוגות (ב) שקבלו מן
הנביאים הלכה למשה מסיני בזרע את שדהו שני מיני חפצן אם עשאן
גורן אחת נותן פאה אחת שתי גרנות נותן שתי פאות : ז שדה
שקצורה כותים (א) קצורה לסטים (ב) קרסמה נמלים (ג) שברתה הרוח
או בהמה (ד) פטורה (ה) קצר חציה וקצרו לסטים חציה פטורה
שחובת

ד"ה . ו לפני ר"ג סוף ובה לפני ר"ג . מיאשא ג"ס טיישא וכלה צירושמי . מאבא סוף מאבוי . את שדהו דל"ג
מלת אם וכלה בתנאי . ז קרסמה ג"ס קרסמה וכלה ג"ס דל"ג וד"ס נחמלת הדנו אלא שגמ"ס ולוח קרין קרסום
כסוד נס דס בקור .

וכן אני אומר על מה שכתבנו אונקלוס בפרשת בשלח דק ככפור לעדק כגירא שפירשו לעדק קטש על הכותל ולכן ורלה
המתרגם לכלול מה שזכר בכתוב במקום אחר (והמן) [נ"ל והוא] כורע גד לצבן ודלא כפי' רש"י שפרש שרולה לומר מין לבע שחור
דק שנקרא גיר : [אשוב ראיתי להרמב"ן בפירוש החומש שכתב כן בפרשת בשלח] : ז לפני רבן גמליאל ועלו . כלומר שאלו לרבן
גמליאל ולא היה בידו ועלו שניהם : ז [קרסמה . פי' הר"ב לשון יכרסמה שהק"ף והכ"ף שניהם ממואל החוד ולכן מתחלפין : והראיתי
להרמב"ן

אמה . עכ"ל ז' / וכן פי' הרמב"ד ז' / שם בהשגות . ואית ל"ג שהיה להם
כל הרוח כה"ל אלא שהיה להם בכל רוח : ז מעשה שזרע ר"ש איש
המצפה כו' . פי' הר"ם ציריני"ו ז' לפני ר"ג הזקן כן נזכר של הלל הזקן
כדתייבא הלל ושמעון גמליאל ושמעון נהגו נשיאותן בפני הבית ק' שנה ע"כ .
ו"ז ובה לפני ר"ג : ועלו ללשכת הגזית . משמע שר"ג הוקף עצמו עלה
עמו לשלול . ובמיר דף נ"ו אמרו' דמדלא מי והציב במתני' שקבלו מיהאע ולב
שמעון דקמחי וכתרתי חשב' ומיעלי לא חשב' . ופי' רש"י ז' דמן הנביאים
ואיך קחצי כולכו כחדא מפני שהו מביט שני ואיך . ודכותה נמי כתבינן
התם פי"ד דמיר . וצירוש' משמע דמחם הלבלר נא להעיד והוסף ללא
דוקא היתה הקבלה בפני מיני חטים אלא ה"ה בשאר שני מינין דמין א' אם
עשאן גרין א' נותן פאה כו' : ז שדה שקצורה עובדי כוכבים כו' . פי' ר"ע
ז' שקצורה לעמון והוא פי' הירוש' ולא תקפי ל"ח היינו לטעם דה"ס כשהו
הנעלים עובדי כוכבים וקצורה ואח"כ נתייירו והיינו דמית' הר"ם וגם הרמ"ם
ז' במתני' מת"ב ובקורכס פרס לשקצורה עובדי כוכבי' . ומכאן אמרו עובד כוכבי'
שקצר את שדהו ואח"כ נתיייר פטור וכו' : שברתה הרוח . פי' ר' שמעאל דמנחו'

יבין תפארת ישראל יבין
לכ) שמכרו בנוסכת אבות שקבלו זמ"ז : (א) לעמון . בגזילה :
(ב) נ"ל דר"ל אפילו גזלן ישראל : (ג) הנמלים דרכן לנשך הגזילים
סנוך לשרשן וחתוך כזה נקרא קרסום : (ד) קמ"ל אפילו הגנה דשמימי :
(ה) נ"ל אפילו החזירו התבואה פטור . מדכתיב ובקורכס :
ר"ל
שקצורה עובדי כוכבים פטורה והיינו דאמרו עלה נת"כ מתאן אמרו וכתי שקצר
שדה ואח"כ נתיייר פטורה פי"כ דדמי ליה דבשעת קצירה היה על נכרי ובה אח"כ
ליד ישראל . וניהא השתא דמתי כתי קרסמה נמלים שברתה הרוח משום
דמשיקא הוי קצורה עובדי כוכבים בין ע"י מקח בין ע"י גזלה הדר מתי נכוחא
כפי קרסומה נמלים או הרוח ומי"מ התבואה היא על גבעלים אפ"ה פטורה .
ומי"מ הר"ב דאצלו קצורה פועלים עובדי כוכבים לישראל הוי כקצורה ישראל ע"כ
וכ"ה צירושמי . וז"ל ה"א חין שלוחה לעובדי כוכבים עיין ב"מ פ"א מהלכותומה
דיו י"א בשם הרמב"ד . ונראה דמדדכין גזרו בה שלא לנעול מלת פאה שכל אחד
יקצר ע"י עובד כוכבים ולענין חמומה נמי והיינו דלמרי' במנחות דף ק"ו
מס' .
היינו לטעם . ולא נחמתי שישנו לו אם יקח . (רמ"ז) . אי"ע ע' בס' מ"ש . ולפי' ז'ל דקטן הכא כותים חיידי דליטעים ואיך . ולפי' כ"ד נ"ס מ"ו חיידי דלעק ושכמה : בתרא ד"ה וקצרו ליטעים .
וא"ה למ"ס הרמ"ז דכותים היינו מדעת לא שייך למתי פטורה כיון שחובת הפאה ממה שקצר הינה חממה זו ואינו יכול לתת להם הפאה שכבר נתייב וגם הם חין גוזלין בלי רשותו .
ולפי' הר"ם דכותים היינו הנעלים שאח"כ נתייירו פטורא דלא שייך למתי קצר חציה וקצרו כותים חציה . וז"ל . ואולי כונת הפ"ח אהך דקצרו לטעם חציה וקצר הוא חציה דמשתה דלן . וקצרמה נמלים ושרתה

